

# Prześladowani i Zapomniani?

RAPORT O CHRZEŚCIJANACH  
PRZEŚLADOWANYCH  
ZA WIARĘ W LATACH  
2020–22

STRESZCZENIE



© Ismael Martínez Sánchez / ACN



Pomoc  
Kościołowi  
w Potrzebie

ACN POLSKA



Uniwersyteckie Centrum  
Badań Wolności Religijnej  
UKSW w Warszawie

# Wstęp

## Ojciec Andrew Adeniyi Abayomi

Odprawiałem Mszę św., kiedy usłyszałem wybuchy. Byłem w prezbiterium i nakładałem kadzidło do kadzielnicy. Przygotowywałem się do procesji przed kościołem, kiedy usłyszałem dwa głośne hałasy i zobaczyłem moich spanikowanych parafian biegnących w różnych kierunkach. Ktoś do mnie podbiegł i krzyknął: „Ojcze, nieznani bandyci!”

Nie wiem, ilu ich było – jedni mówią sześciu, inni czterech – ale wiem, że byli zorganizowani. Niektórzy z napastników przebrali się za parafian i modlili się razem z nami podczas Mszy, cały czas wiedząc, że zamierzają nas zabić.

Gdy kule rozdarły powietrze, myślałem tylko o tym, jak uratować moich parafian. Niektórym udało się zamknąć drzwi wejściowe, a ja namawiałem ludzi do ucieczki do zakrystii. Będąc w głębi zakrystii nie mogłem się ruszyć: otoczyły mnie dzieci, a dorośli przytulili się do mnie. Oślaniałem ich tak, jak kura oślania swoje pisklęta.

Moje owce, a zwłaszcza dzieci, wołały: „Ojcze, proszę, zbaw nas – Ojcze, módl się!” Powiedziałem im, żeby się nie martwili, bo Bóg coś zrobi. Nastąpiły jeszcze trzy lub cztery eksplozje, jedna po drugiej w kościele oraz sporadyczne strzały oddane przez napastników. Atak był dobrze zaplanowany, trwał około 20-25 minut.

Gdy nadeszła wiadomość, że napastnicy odeszli, opuściliśmy zakrystię. Po całym kościele były porzucane trupy, a wielu zostało rannych. Moje serce było głęboko dotknięte. Z pomocą parafian, którzy potrafili prowadzić samochód, zaczęliśmy zabierać natychmiast naszych rannych braci i siostry do szpitala St. Louis i Federalnego Centrum Medycznego. Od tego czasu odwiedzam rannych, modląc się z nimi, udzielając sakramentu chorych i zachęcając ich do wytrwania w nadziei.

Świat odwrócił się od Nigerii. Trwa tu ludobójstwo, ale nikogo to nie obchodzi. Pobliski personel ochrony i policja nie przybyły nam na ratunek, mimo że atak trwał co najmniej 20 minut.



**Ojciec Abayomi jest wikariuszem w kościele św. Franciszka Ksawerego w Owo, w stanie Ondo w Nigerii. W niedzielę Zesłania Ducha Świętego, 5 czerwca 2022 r., zaatakowano wiernych zgromadzonych na Mszy św. W wyniku masakry zginęło co najmniej czterdzieści osób, a dziesiątki zostały ciężko ranne.**

Publikacja Pomocy Kościołowi w Potrzebie (PKWP) „Prześadowani i zapomniani? Raport o chrześcijanach uciskanych za wiarę 2020-2022” jest niezwykle ważny, ponieważ podkreśla straszliwe zagrożenia, przed którymi stoją wierzący. Cierpią nie tylko chrześcijanie w Nigerii, ale także ci w Pakistanie, Chinach, Indiach i wielu innych miejscach.

Chrześcijanie giną w całej Afryce, ich kościoły są atakowane, a wioski równane z ziemią. W Pakistanie wyznawcy Chrystusa są niesprawiedliwie przetrzymywani pod fałszywymi zarzutami bluźnierstwa. W takich krajach jak Egipt, Mozambik i Pakistan nieletnie chrześcijanki są porywane, gwałcone, zmuszane do konwersji i poślubiania mężczyzn w starszym wieku. W Chinach i Korei Północnej rządy totalitarne trzymają wiernych pod butem, monitorując każdy ich ruch. Jak pokazuje ten raport, lista nadużyć jest długa.

Cierpiący Kościół potrzebuje, aby był słyszany jego głos. Aby mordowanie się zakończyło, więcej organizacji, takich jak PKWP, musi głosić prawdę o tym, co dzieje się z chrześcijanami na całym świecie. Jeśli nie, pozostaniemy prześladowani i zapomniani.

# Główne wnioski

Prześladowani i zapomniani? Raport o chrześcijanach prześladowanych za wiarę w latach 2020–2022

**“Boże mój, trudno jest być przykutym do łańcuchów i otrzymywać ciosy, ale żyję tą chwilą tak, jak mi ją darujesz... I mimo wszystko nie chciałabym, aby ktoś z [moich oprawców] został skrzywdzony”<sup>1</sup>.**

Są to słowa siostry Glorii Cecilii Narváez, przemawiającej do Pomocy Kościołowi w Potrzebie w styczniu 2022 roku, trzy miesiące po tym, jak odzyskała wolność w Mali w Afryce Zachodniej. Była przetrzymywana przez bojowników islamskich przez cztery i pół roku, podczas których była wielokrotnie torturowana fizycznie i psychicznie. Siostra Gloria wyjaśniła, że właśnie jej chrześcijańska wiara była źródłem niechęci do niej. Opisała, jak jej oprawcy wpadali w szal, kiedy się modliła. Pewnego razu, gdy przywódca dżihadystów znalazł ją na modlitwie, uderzył ją mówiąc: „Zobaczymy, czy ten Bóg cię stąd wydostanie”. Siostra Gloria kontynuowała: „Przemówił do mnie bardzo mocnymi, brzydkimi słowami... Moja dusza zadrżała słysząc, co mówiła ta osoba, podczas gdy inni strażnicy śmiali się głośno z obelg”<sup>2</sup>.

Wstrząsająca relacja siostry Glorii podkreśla cierpienie wyrządzane ludziom, których jedyną zbrodnią jest ich wiara chrześcijańska. Raport „Prześladowani i zapomniani?” dostarcza relacji z pierwszej ręki: studium

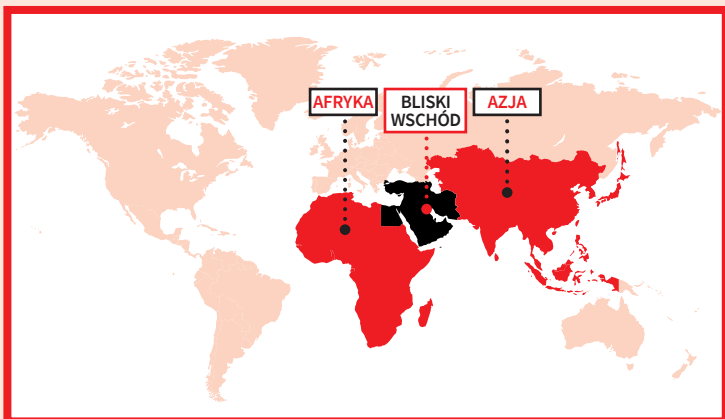
przypadku, analizę krajową, regionalną i globalną, pokazując, w jakim stopniu chrześcijanie są celem ataków na całym świecie. W czasie poprzedzającym analizowany okres ilość przypadków naruszeń praw człowieka wobec chrześcijan gwałtownie wzrosła, a dane Pew Research Center z 2019 r. pokazują, że chrześcijanie byli nękanymi w większej liczbie krajów niż jakakolwiek inna grupa wyznaniowa<sup>3</sup>. Nastąpił również nagły wzrost prześladowań przeciwko chrześcijanom według krajów – z 145 krajów w 2018 r. do 153 rok później<sup>4</sup>. Raport „World Watch List” organizacji *Open Doors* z 2022 r. donosi o „sejsmicznych zmianach w krajobrazie prześladowań” chrześcijan<sup>5</sup>. Po raz pierwszy, w 29-letniej historii badania, wszystkie 50 krajów, w których popełnia się najgorsze przestępstwa, uzyskało „wysoki” poziom prześladowań<sup>6</sup>.

Dowody zebrane do tego wydania „Prześladowani i zapomniani?” sugerują, że w wielu krajach sytuacja chrześcijan w analizowanym okresie od października 2020 r. do września 2022 r. stale się pogarsza. Ta ósma edycja raportu nie jest bynajmniej wyczerpująca: analizuje sytuację w 24 krajach, w których szczególnie niepokojące są naruszenia wolności religijnej wobec chrześcijan. Daje to wgląd w naturę i powagę naruszeń praw człowieka, jakich doświadczają chrześcijanie, a w wielu przypadkach także mniejszości wyznaniowe.

## Kluczowe ustalenia raportu „Prześladowani i zapomniani? 2020-2022” to:

- **W 75 procentach badanych krajów nasiliły się nękania lub prześladowania chrześcijan.**

(Zobacz szczegółową mapę na s. 6-7)



- **W Afryce** sytuacja chrześcijan pogorszyła się we wszystkich analizowanych krajach<sup>7</sup>, co spowodowane jest głównie gwałtownym wzrostem ilości ludobójstw ze strony organizacji paramilitarnych, w tym dżihadystów.
- **Na Bliskim Wschodzie** ciągła migracja pogłębiła kryzys zagrażający przetrwaniu trzech najstarszych i najważniejszych społeczności chrześcijańskich na świecie zlokalizowanych w Iraku, Syrii i Palestynie.
- **W Azji** państwowy autorytaryzm był krytycznym czynnikiem powodującym pogłębiający się ucisk wobec chrześcijan, zwłaszcza w Birmie (Myanmar), Chinach i Wietnamie. Wolność wyznania i sumienia jest dławiona, jak choćby w Korei Północnej.

# Analiza regionalna

## Afryka

### **Chrześcijanie na całym kontynencie stoją w obliczu groźby rosnącego ekstremizmu islamistycznego.**

Grupy takie jak Boko Haram z Nigerii i Państwo Islamskie Prowincji Afryki Zachodniej (ISWAP) wciąż próbują ustanawiać kalifaty w regionie Sahelu, każdy z własnym wali (gubernatorem) i strukturami rządzenia. Przyjmując twardą postawę salaficko-dżihadystyczną, Państwo Islamskie na Wielkiej Saharze (ISGS) zabroniło muzyki i imprez oraz ściśle regulowanych wydarzeń społecznych, takich jak śluby<sup>8</sup>. W czerwcu 2021 r. bojownicy ISGS dokonali egzekucji pięciu chrześcijańskich cywilów schwytanych w czasie blokady drogowej między Gao w Mali i Niamey w Nigrze<sup>9</sup>. W Mozambiku Al-Shabab zintensyfikowało swoją kampanię terroru, zabijając chrześcijan, atakując chrześcijańskie wioski i pałac kościoły. Grupa jest powiązana z Daesh (ISIS), które przyznało się do ataku w marcu 2021 r. na miejscowość Palma w północno-wschodnim Mozambiku<sup>10</sup>.

Dżihadyzm jest jednym z powodów, dla których **Nigeria balansuje na krawędzi upadku państwa**, a porwania, zabójstwa księży i ataki na kościoły z zamierzonymi śmiertelnymi ofiarami wśród wiernych stają się coraz bardziej regularne. Według analizy Międzynarodowego Towarzystwa Wolności Obywatelskich i Rządów Prawa, między styczniem 2021 a czerwcem 2022 r. zabito ponad 7 600 chrześcijan<sup>11</sup>. Kontrowersje pojawiły się w listopadzie 2021 r., kiedy rząd Stanów Zjednoczonych usunął Nigerię z listy „krajów szczególnej troski” w odniesieniu do wolności religijnej. Wielebny Samson Ayokunle, prezes Stowarzyszenia Chrześcijańskiego Nigerii, odpowiedział, że istnieje plan bojówek ekstremistów, aby „wymazać chrześcijaństwo”<sup>12</sup>. List do brytyjskich parlamentarzystów i organizacji charytatywnych ostrzegł brytyjski rząd, że bojownicy społeczności Fulani „wykorzystują blokady COVID-19, aby zintensyfikować ataki na wioski” w środkowym pasie Nigerii<sup>13</sup>. Na arenie międzynarodowej ujawniły się zwłaszcza dwa poważne incydenty prześladowań chrześcijan w Nigerii. Pierwszym z nich było ukamienowanie i podpalenie w maju 2022 roku Deborah Samuel, 25-letniej chrześcijanki, po tym, jak podzieliła się „błuźnierczymi” wiadomościami na WhatsApp. Drugim był atak na kościół św. Franciszka Ksawerego w Owo w stanie Ondo podczas Mszy św. w niedzielę Zesłania Ducha Świętego, podczas którego zginęło co najmniej 40 osób.

Grupy ekstremistyczne to nie jedyny problem na kontynencie. Także **działania rządów państwowych**

### **mają szkodliwy wpływ na afrykańskich chrześcijan.**

Wraz z usunięciem prezydenta Omara Al-Bashira w kwietniu 2019 r., kończącym okres narastającego islamizmu, chrześcijanie w Sudanie czekali, aby zobaczyć, jak nowy rząd zachowa się po wojskowym zamachu stanu w 2021 roku. Wczesne oznaki nie były zachęcające: przywódcy Kościoła zostali zatrzymani, a jedna para została oskarżona o „cudzołóstwo”, ponieważ mąż nawrócił się na chrześcijaństwo. 24 czerwca 2022 r. aresztowano czterech mężczyzn z powodu apostazji, ale później zwolniono ich. Według doniesień byli oni poddawani poniżającemu, nieludzkiemu traktowaniu<sup>14</sup>.

W Etiopii chrześcijanie padli ofiarą brutalnej przemocy, będącej celem szerszej akcji na tle etnicznym. Źródła krajowe sugerowały, że zarówno wojska erytrejskie, jak i etiopskie zaatakowały duchownych i budynki kościelne w regionie Tigray w Etiopii. Oddziały erytrejskie są oskarżone o motywowane etnicznie „czystki kulturowe”, uczestnictwo w masakrach etiopskich chrześcijan, takich jak ta w Aksum, a także niszczenie starożytnych klasztorów i budynków kościelnych. W maju 2021 r. patriarcha Mathias, lider etiopskiego Kościoła prawosławnego Tawahedo, powiedział, że rząd etiopski z pomocą sił erytrejskich „chce zniszczyć ludność Tigray” pytając, dlaczego Etiopia chciała „ogłosić ludobójstwo na ludności Tigray”<sup>15</sup>. W tym samym miesiącu PKWP została poinformowana, że zakonnice zostały zgwałcone podczas ataku na Tigray<sup>16</sup>.

## **Bliski Wschód**

**Paradoksalnie pojawiają się przesłanki, że w niektórych częściach Bliskiego Wschodu chrześcijanie są w gorszej sytuacji niż podczas okupacji prowadzonej przez Państwo Islamskie (ISIS).** Ujawniły się dowody na to, że zagrożenie dla przetrwania niektórych najstarszych wspólnot chrześcijańskich na świecie znacznie się pogłębiło. Spadek jest najbardziej widoczny w Syrii, gdzie w ciągu dekady liczba chrześcijan spadła z 1,5 miliona (10 procent populacji kraju) w 2011 roku przed wybuchem wojny do prawdopodobnie 300 000 (mniej niż 2% populacji). W następstwie eksplozji w Bejrucie 4 sierpnia 2020 r., gdzie największe zniszczenia dotknęły dzielnicę chrześcijańską, przywódcy Kościoła w Libanie poddali w wątpliwość długoterminowe przetrwanie społeczności. W Iraku, gdzie tempo exodusu jest znacznie wolniejsze, społeczność chrześcijan spadła z około 300 tys. przed inwazją Państwa Islamskiego w 2014 r. do zaledwie 150 tys. wiosną 2022 r. Badania PKWP wykazały, że w częściach Iraku, takich jak

# ERYTREA

## Masakra w Aksum

**LISTOPAD 2020:** Setki ludzi – w tym księża i inni przełożeni Kościoła – zginęły w serii ataków, których kulminacją była masakra w prawosławnym kościele Maryam Tsiyon w Aksum (lub Axsum), gdzie wg tradycji kościoła etiopskiego znajduje się Arka Przymierza<sup>1</sup>.

Świadek proszący o anonimowość powiedział PKWP: „Słyszałem, że w kościele jest 1000 osób. Możliwe, że więcej zostało rannych i zmarło później. 750 zginęło na pewno”. Dodał: „W Aksum znajduje się Arka Przymierza. Może ludzie tam chronili Arkę i... zostali wyprowadzeni na zewnątrz i rozstrzelani”.

Amnesty International badała masakrę w lutym 2021 roku po rozmowie z 41 ocalałymi i świadkami masowych zabójstw. Organizacja pozarządowa ustaliła: „Oddziały erytrejskie walczące w stanie Tigray w Etiopii systematycznie zabijały setki nieuzbrojonych cywilów w północnym mieście Aksum w dniach 28-29 listopada, otwierając ogień na ulicach, dokonując wtargnięć od domu do domu i doprowadzając do masakry, która może być uznana za zbrodnię przeciwko ludzkości”<sup>2</sup>.



stolica kraju - Bagdad, gdzie chrześcijanie stanowili silną mniejszość, społeczność chrześcijańska stała się cieniem samej siebie. Stało się tak, mimo iż starano się pozostawiać otwarte kościoły. Jednak z siedmiu krajów Bliskiego Wschodu objętych tym przeglądem Irak był jedynym, który odnotował poprawę. Kompleksowy program stabilizacji po działalności grupy Daesh, obejmujący odbudowę chrześcijańskich miast i wsi, domów, szkół, kościołów i innych obiektów użyteczności publicznej, został zwieńczony długo oczekiwaną wizytą papieską w marcu 2021 roku.

Nadal jednak w Iraku, podobnie jak w wielu innych krajach Bliskiego Wschodu, społeczność chrześcijańska odczuwa zagrożenie ze strony grup dżihadystycznych. Ciągła przemoc ze strony islamistów, na przykład w północnej Syrii, pokazała, że nawet potępienie ekstremizmu przez wysokich rangą przywódców islamskich najwyraźniej miało niewielki odzew. W rzeczywistości zagrożenie ekstremistyczne utrzymywało się w całym regionie. **Ponad pięć lat po militarnej klęsce Państwa Islamskiego**

**groźba jego odrodzenia się w żaden sposób nie zniknęła. Dżihadyzm ma potencjał, aby zniszczyć chrześcijaństwo u jego starożytnych korzeni.** Dzieje się tak nie tylko dlatego, że liczba chrześcijan jest teraz bardzo niska, ale także dlatego, że ich zaufanie co do przyszłości jest tak kruche. Przetrwali czasy ludobójstwa, ale wobec braku bezpieczeństwa, pokusa migracji jest – dla wielu z nich – prawie nie do odparcia. To pragnienie opuszczenia rodzinnej ziemi jest potęgowane przez otoczenie kulturowe, które pozostaje niechętnie, a nawet złowrogie wobec chrześcijan. Bycie traktowanymi jak obywatele drugiej kategorii, doświadczanie dyskryminacji w szkole i w miejscu pracy, kiepska płaca lub brak pracy skłaniają wielu do poszukiwania życia poza granicami kraju.

To egzystencjalne zagrożenie rozciąga się na części Izraela/Palestyny. Prawie 75 lat po utworzeniu państwa Izrael liczba chrześcijan na Zachodnim Brzegu spadła z 18 procent do mniej niż jednego procenta dzisiaj. Bojownicy islamscy są nadal głównym problemem wspólnot chrześcijańskich w Palestynie. Grupy takie

# Przegląd krajów

Raport „Prześladowani i zapomniani? 2020–2022” bada naruszenia praw człowieka wobec chrześcijan w 24 krajach. Są pośród nich te, w których szczególnie trudno jest być chrześcijaninem.

**Izrael/Palestyna**  
**BRAK ZMIANY**



Chrześcijanie są wciąż atakowani przez radykalne grupy stosujące terror. Władze są oskarżane czasami o brak udzielanego wsparcia wspólnotom wierzących.

**Syria**  
**NIECO GORZEJ**



Znacznie zredukowane społeczności chrześcijańskie nękane są przez skrajne niedożywienie, islamski ucisk i ataki na niektóre miasta i wioski, gdzie żyje większość chrześcijan.

**Turcja**  
**NIECO GORZEJ**



Ciągłe napięcia z państwem zaostrzone przez projekty ponownej islamizacji historycznych miejsc chrześcijańskich.

**Irak**  
**NIECO LEPIEJ**



Wizyta papieska w 2021 roku stała się świętowaniem odbudowy zniszczonych, w skutek ludobójstwa dokonanego przez ISIS, społeczności chrześcijańskich. Nadal jednak ich wzrost ograniczony jest przez ucisk państwa i grupy bojowników.

**Arabia Saudyjska**  
**NIECO GORZEJ**



Przemoc ekstremistów, w tym atak w 2020 r. na jeden z nielicznych chrześcijańskich cmentarzy. Ciągłe obowiązujący zakaz organizacji miejsc kultu i publicznego eksponowania krzyży, Biblii itp.

**Egipt**  
**BRAK ZMIAN**



Zwiększone wsparcie rządowe traci na znaczeniu w konfrontacji z ciągłymi atakami, porwaniami kobiet i innymi problemami.

**Mali**  
**GORZEJ**



Radykalne grupy ekstremistów zajęły teraz centralne obszary kraju, co dodatkowo pogłębia niestabilność.

**Sudan**  
**GORZEJ**



Zamach wojskowy w październiku 2021 r. pogrążył chrześcijan z powrotem w niepewności, a prześladowania nasilają się.

**Nigeria**  
**GORZEJ**



Liczba ataków i zabójstw gwałtownie wzrosła, w badanym okresie zginęło ponad 7 600 chrześcijan.

**Erytrea**  
**GORZEJ**



Sytuacja w samej Erytrei pozostaje taka sama, ale wojska erytrejskie były zamieszane w okrucieństwa przeciwko chrześcijanom w Tigray.

**Etiopia**  
**GORZEJ**



Konflikt w regionie Tigray doprowadził do nasilenia ataków na chrześcijan, w tym masakr i niszczenia historycznych klasztorów.

**Mozambik**  
**GORZEJ**



Islamskie ataki Al-Shabab doprowadziły do wysiedlenia ponad 800 000 osób i śmierci ponad 4 000 osób.

# PRZEŚLADOWANIE CHRZEŚCIJAN 2020—2022

W PORÓWNANIU DO LAT 2017—19

↑ = lepiej

↑ = nieco lepiej

↔ = brak zmiany

↓ = gorzej

↓ = nieco gorzej

**Iran**  
**BRAK ZMIAN** ↔  
Chrześcijanie nadal żyją w skrajnym ucisku, a działalność ewangelizacyjna prowadzona przez niemuzułmanów jest karana śmiercią.

**Afganistan**  
**GORZEJ** ↓  
Powrót talibów do władzy zepchnął chrześcijan do podziemia – żyją w strachu przed aresztowaniem, torturami i egzekucjami.

**Pakistan**  
**GORZEJ** ↓  
Coraz liczniejsze doniesienia o nękanii, przemocy i prześladowaniach religijnych ze względu na płeć. Rosnące zagrożenie zarzutami o bluźnierstwo po wprowadzeniu nowego prawa w 2021 r.

**Birma (Mjanmar)**  
**GORZEJ** ↓  
Po wojskowym zamachu stanu junta wznowiła ataki na kościoły i chrześcijan.

**Rosja**  
**NIECO GORZEJ** ↓  
Nowsze społeczności protestanckie doświadczają ciągłych ograniczeń prawnych. Prawosławni księża coraz częściej są nękani przez nowe prawa i atakowani przez służby państwowe.

**Korea Północna**  
**GORZEJ** ↓  
Ocenia się, że ekstremalne prześladowania chrześcijan osiągnęły próg ludobójstwa. Liczne doniesienia o morderstwach, przymusowych aborcjach, dzieciobójstwie i niewolnictwie.

**Chiny**  
**GORZEJ** ↓  
Władze zwiększyły presję na chrześcijan przez aresztowania, przymusowe zamykanie kościołów i nowe drakońskie ustawodawstwo.

**Wietnam**  
**NIECO GORZEJ** ↓  
Oprócz ograniczeń prawnych, COVID-19 jest obecnie wykorzystywany przez władze jako pretekst do ograniczenia działalności religijnej.

**Indie**  
**GORZEJ** ↓  
Ponad 800 ataków na chrześcijan w okresie objętym raportem – niechlubny rekord.

**Katar**  
**NIECO GORZEJ** ↓  
Pomimo kilku udogodnień, w tym usunięcia niektórych antychrześcijańskich odniesień z podręczników szkolnych, nastąpił gwałtowny wzrost zachowań świadczących o postępującej nietolerancji.

**Malediwy**  
**BRAK ZMIAN** ↔  
Trwający ucisk państwa nadal zmusza chrześcijan do działalności w podziemiu. Publiczne pokazywanie symboli chrześcijańskich, importowanie Biblii itp. może skutkować karą więzienia.

**Sri Lanka**  
**NIECO LEPIEJ** ↑  
Mimo że władze nadal ingerują w działalność wspólnot chrześcijańskich, nie ma większych incydentów, jak w poprzednim okresie.



Pomoc Kościołowi w Potrzebie



## CHINY

### Aresztowanie kardynała Zen

**MAJ 2022:** Kardynał Joseph Zen Ze-kiun został aresztowany w środę 11 maja przez policję bezpieczeństwa narodowego wraz z Margaret Ng Ngoi-yee, była członkinią Rady Legislacyjnej Hongkongu i Denise Ho Wan-sze, piosenkarką<sup>3</sup>. Zostali oskarżeni o zмовę z „obcymi siłami”<sup>4</sup>. Wszyscy troje byli powiązani z nieistniejącym już „612 Humanitarian Relief Fund”, który pomagał protestującym w ich finansowych potrzebach. Jeśli zostaną uznani za winnych, grozi im dożywotnie więzienie. Policja w Hongkongu powiedziała BBC, że grupa jest podejrzana o apelowanie do innych krajów lub organizacji o nałożenie sankcji na Hongkong, zagrażając w ten sposób bezpieczeństwu narodowemu Chin<sup>5</sup>.

Kardynał Zen został później zwolniony za kaucją. Matteo Bruni, dyrektor Biura Prasowego Stolicy Apostolskiej, powiedział: „Stolica Apostolska z niepokojem dowiedziała się o aresztowaniu kardynała Zen i z niezwykłą uwagą śledzi rozwój sytuacji”<sup>6</sup>.

25 maja 2022 r. kardynał Zen pojawił się w sądzie w Hongkongu i nie przyznał się do winy<sup>7</sup>.

jak Hamas są postrzegane jako czynniki napędzające migrację na Zachodnim Brzegu. Chociaż ogólna liczba chrześcijan w Izraelu rośnie – wzrost o 1,4 procenta w 2021 r. – ciągłe ataki grup separatystycznych skłoniły przywódców Kościoła do mówienia o „systematycznej próbie wypędzania społeczności chrześcijańskiej z Jerozolimy i innych obszarów Ziemi Świętej”.

W Arabii Saudyjskiej i w innych krajach brakuje woli politycznej do zachowywania konstytucyjnych zobowiązań dotyczących wolności religijnej. Przestrzeganie prawa szariatu natomiast przewyższa ustawowe wymagania. **W takich miejscach chrześcijanie stanowią niestyszalną, niewidoczną mniejszość. Niestety też nie widać nadziei na zmiany.** W wielu krajach Bliskiego Wschodu nadal obowiązuje zakaz budowania kościołów, publicznego eksponowania krzyży i innych chrześcijańskich symboli oraz sprowadzania Biblii i innych tekstów chrześcijańskich.

### Azja

Od zaostrzenia ograniczeń w Wietnamie po prawie całkowity zakaz w Korei Północnej państwowy autorytaryzm ogranicza – a nawet dusi – wolność wiernych do swobodnego wyznawania wiary. Rządowe próby uregulowania praktyk religijnych wierzących nie są charakterystyczne tylko dla tego regionu. Tak dzieje się w wielu krajach Azji. Władze Chin nadal nękać i próbują kontrolować chrześcijan i członków innych religii, które nie akceptują oficjalnej linii Partii Komunistycznej. Nic więc dziwnego, że w analizie Pew Forum dotyczącej restrykcji władz wobec religii Chiny osiągnęły najwyższy wskaźnik ze wszystkich państw narodowych<sup>17</sup>. W Birmie po przerwie armia Aung San Suu Kyi wznowiła ataki na chrześcijan. Pomimo wcześniejszej promocji buddyzmu przez juntę jako normy społecznej kraju, teraz niszczy ona zarówno pagody, jak i kościoły, ponieważ atakuje każdego, kto jest postrzegany jako sprzeciwiający się jej zamachowi stanu w 2021 roku.

**Religijny nacjonalizm odegrał również znaczącą rolę w represjonowaniu chrześcijaństwa i innych mniejszościowych grup wyznaniowych.** Afganistan jest tu podawany za najwyraźniejszy przykład: talibowie narzucają społeczeństwu twardą interpretację szariatu. Malediwy również sztywno narzucają islam, nawet odmawiając obywatelstwa niemuzułmanom. W obu krajach oszacowanie populacji chrześcijańskiej jest prawie niemożliwe ze względu na ustanowienie islamu jako normy kulturowej. W Indiach i na Sri Lance religijny nacjonalizm nie jest tak wszechogarniający,



# NIGERIA

## Atak na kościół w regionie Ondo

**CZERWIEC 2022:** Co najmniej 40 osób, w tym dzieci, zginęło, gdy uzbrojeni mężczyźni ostrzelali przypadkowych wiernych w kościele katolickim św. Franciszka Ksawerego w Owie, w regionie Ondo 5 czerwca, w niedzielę Zesłania Ducha Świętego. Atak miał miejsce, gdy kończyła się Msza św., a wierni przygotowywali się do procesji, aby świętować jedną z głównych uroczystości chrześcijańskich. Był to pierwszy atak na kościół w południowo-zachodniej Nigerii. Ojciec Augustine Ikwu powiedział PKWP: „Tożsamość sprawców pozostaje nieznaną, miejscowa wspólnota została zmiażdżona”<sup>8</sup>

Relację ojca Andrew Adeniyi Abayomi z pierwszej ręki można odnaleźć w przedmowie do tego raportu.

jednak prowadzi do ciągłych ataków na chrześcijan i inne mniejszości. Hindutwa i syngaleskie buddyjskie grupy nacjonalistyczne biorą na cel chrześcijan i ich miejsca kultu. Nawet policja jest zaangażowana w ten proceder, aresztując wiernych lub wstrzymując nabożeństwa kościelne. Zwycięstwa polityczne partii religijno-nacjonalistycznych – Podujana Peramuna na Sri Lance i Bharatiya Janata Party (BJP) w Indiach – wzmacniają i wspierają klimat, w którym mniejszości są traktowane jako „inne”. To „inne” odnosi się również do sytuacji w Pakistanie, gdzie chrześcijanie i członkowie innych wyznań niemuzułmańskich stają się w społeczeństwie bezbronnymi i narażonymi na zwiększone ryzyko nękania, aresztowania i przemocy, co w niektórych częściach kraju często oznacza także porwania i gwałty. Większościowe wyznanie jest promowane jako norma, co sprzyja postrzeganiu Pakistanu jako monolitycznego państwa muzulmańskiego, a to wyraźnie kontrastuje z założycielską wizją Jinnaha.

Pojawienie się COVID-19 obnażyło problemy, z jakimi borykają się chrześcijanie i inne mniejszości w Azji. Na przykład w kwietniu 2020 r. PKWP otrzymała doniesienia, że w Pakistanie lokalny oddział Saylani Welfare International Trust zlekceważył chrześcijańskie domy podczas dystrybucji żywności dla ubogich rodzin dotkniętych pandemią w dystrykcie Korongi w Karaczi<sup>18</sup>. Normą stało się nieudzielanie wsparcia niemuzułmanom tam, gdzie pomoc pochodziła z ofiar zakatu – formy religijnej jałmużny ze strony wyznawców islamu<sup>19</sup>. Istnieje tradycja, że niemuzułmanie nie kwalifikują się do otrzymywania zakatu, chociaż jest to temat gorąco dyskutowany we współczesnym islamie<sup>20</sup>. **Naruszenia przez państwo wolności religijnej podczas pandemii koronawirusa oscylowały od drakońskich, ale motywowanych dobrymi intencjami, aż po wyrachowane i jawne represje.** Sri Lanka należała do tej pierwszej kategorii: chrześcijanie i muzulmanie protestowali przeciwko nałożeniu przez Ministerstwo Zdrowia obowiązkowej

kremacji dla każdego, kto zmarł lub był podejrzany o śmierć z powodu COVID-19 – środka znacznie przekraczającego wytyczne WHO i obrażającego tradycyjne zwyczaje pochówku. Natomiast władze Wietnamu wykorzystywały koronawirus jako pretekst do działań represyjnych wobec wierzących i zrobiły kozła ofiarnego z co najmniej jednej społeczności chrześcijańskiej za rozprzestrzenianie się wirusa w Hò Chí Minh.

## Wnioski

Wskaźniki zdecydowanie pokazują, że w analizowanym okresie prześladowania chrześcijan w krajach, gdzie występowały one wcześniej, nadal się nasiliły. Religijny nacjonalizm i autorytaryzm spotęgowały trudności egzystowania wiernych. Palącym przykładem jest tu powrót do władzy talibów w Afganistanie, co skłoniło chrześcijan i inne mniejszości do podjęcia desperackiej próby ucieczki. Systematyczna przemoc i klimat kontroli sprawiły, że w krajach tak różnych, jak Korea Północna, Chiny, Indie i Birma, ucisk chrześcijan nasilił się. Jednocześnie eskalująca przemoc – często mająca na celu wypędzenie chrześcijan – sprawiła, że wierni ucierpieli z powodu jednych z najbardziej okrutnych na świecie kampanii zastraszania zorganizowanych przez wojujących bojówkarzy. Szczególnie niepokojąca w tym względzie jest Afryka, gdzie ekstremizm zagraża, wcześniej silnym, wspólnotom chrześcijańskim. W Nigerii i innych krajach ta przemoc wyraźnie przekracza próg ludobójstwa.

Pomimo że rządy zaczynają uznawać znaczenie wolności religii lub przekonań, raport „Prześladowani i zapomniani?” pokazuje, że przed nami jest jeszcze długa droga do zapewnienia wolności praktykowania kultu przez chrześcijan i wyznawców innych religii na całym świecie. Częścią problemu jest błędne wyobrażenie kulturowe na Zachodzie, który wciąż zaprzecza, że chrześcijanie są najbardziej prześladowaną grupą wyznaniową. Wypowiadając się przeciwko tej „politycznej poprawności”, chaldejski katolicki arcybiskup Bashar Warda z Erbilu w północnym Iraku powiedział parlamentarzystom na spotkaniu londyńskiego ForRB:

**“Wciąż są ludzie prześladowani z powodu swojej wiary... Tak, chrześcijanie są prześladowani”<sup>21</sup>.**

## Przypisy do Główne wnioski

- 1 John Newton, “Islamist captors beat nun for praying”, ACN (UK) News, 18<sup>th</sup> January 2022, <https://acnuk.org/news/mali-islamist-captors-beat-nun-for-praying/> [accessed 26/07/22].
- 2 Ibid.
- 3 “Harassment of religious groups reaches new peak in 2019”, Pew Research Center, 30<sup>th</sup> September 2021, <https://www.pewresearch.org/religion/2021/09/30/harassment-of-religious-groups-reaches-new-peak-in-2019/> [accessed 26/07/22].
- 4 Ibid.
- 5 David Curry, president of Open Doors (USA), quoted in Jayson Casper, “The 50 Countries where it’s Hardest to Follow Jesus in 2022”, Christianity Today, 19<sup>th</sup> January 2022 <https://www.christianitytoday.com/news/2022/january/christian-persecution-2022-countries-killed-world-list.html> [accessed 26/07/22].
- 6 Ibid.
- 7 Egypt is not included as it is categorised as part of the Middle East.
- 8 Jared Thompson, “Examining Extremism: Islamic State in the Greater Sahara”, Center for Strategic & International Studies, July 22<sup>nd</sup> 2021, <https://www.csis.org/blogs/examining-extremism/examining-extremism-islamic-state-greater-sahara> [accessed 11/07/22].
- 9 Ibid.
- 10 Fionn Shiner, “Fear and panic as Daesh ‘seize’ town”, ACN (UK) News, March 30<sup>th</sup> 2021, <https://acnuk.org/news/mozambique-fear-and-panic-as-daesh-seize-town/> [accessed 11/04/22].
- 11 See “Nigeria” country entry in Persecuted and Forgotten? 2020-2022.
- 12 Wale Odunsi, “Religious intolerance: ‘Boko Haram, ISWAP, bandits killing Christians’ – CAN chides US gov’t”, [Nigeria] Daily Post, 21<sup>st</sup> November 2021 <https://dailypost.ng/2021/11/21/religious-intolerance-boko-haram-iswap-bandits-killing-christians-can-chides-us-govt/> [accessed 25/05/22].
- 13 Charles Collins, “UK Foreign Office asked to help religious minorities during coronavirus pandemic”, Crux, 3<sup>rd</sup> June 2020, <https://cruxnow.com/church-in-uk-and-ireland/2020/06/uk-foreign-office-asked-to-help-religious-minorities-during-coronavirus-pandemic> [accessed 29/07/22].
- 14 “Four men charged with apostasy”, CSW, July 8<sup>th</sup> 2022, <https://www.csw.org.uk/2022/07/08/press/5766/article.htm> [accessed 12/07/22].
- 15 Duarte Mendonca, “Ethiopian Orthodox Church Patriarch condemns Tigray ‘genocide’”, CNN, 8<sup>th</sup> May 2021, <https://edition.cnn.com/2021/05/08/africa/orthodox-church-tigray-ethiopia-intl/index.html> [accessed 30/05/22].
- 16 Fionn Shiner, “‘Genocide is happening in Tigray’”, ACN (UK) News, 28<sup>th</sup> May 2021, <https://acnuk.org/news/ethiopia-genocide-is-happening-in-tigray/> [accessed 30/05/22].
- 17 The Pew figures released in September 2021 analyse the condition in China relating to 2019, while this falls just outside of the period examined by this report it is indicative of the scale of problems faced by Christians and other religious groups in China. Globally, Social Hostilities Related to Religion Decline in 2019, While Government Restrictions Remain at Highest Levels (Pew Research Centre, 2021 report), p. 61 [https://www.pewresearch.org/religion/wp-content/uploads/sites/7/2021/09/PF\\_09.30.21\\_religious\\_restrictions\\_AppendixA.pdf](https://www.pewresearch.org/religion/wp-content/uploads/sites/7/2021/09/PF_09.30.21_religious_restrictions_AppendixA.pdf) [accessed 14/07/22].
- 18 John Pontifex, “Pakistan Christians denied food aid”, ACN (UK) News, 2<sup>nd</sup> April 2020 <https://acnuk.org/news/pakistan-christians-denied-food-aid/> [accessed 11/07/22].
- 19 John Pontifex, “Christians denied COVID-19 food aid”, ACN (UK) News, 12<sup>th</sup> May 2020 <https://acnuk.org/news/pakistan-christians-denied-covid-19-aid/> [accessed 11/07/22].
- 20 See Marwan Abu-Ghazaleh Mahajneh, Itay Greenspan and Muhammad M. Haj-Yahia, “Zakat giving to Non-Muslims: Muftis’ attitudes in Arab and Non-Arab countries”, Journal of Muslim Philanthropy and Civil Society 5.2, pp.66-86.
- 21 Fionn Shiner, “‘Christian persecution never ended in Middle East’”, ACN (UK) News, 6<sup>th</sup> July 2022 <https://acnuk.org/news/united-kingdom-middle-east-christian-persecution-never-ended-in-middle-east/> [accessed 27/07/22].

## Przypisy do Przegląd krajów

- 1 Fionn Shiner, “Surge in violence leads to up to 1,000 deaths”, ACN (UK) News, 22<sup>nd</sup> January 2021, <https://acnuk.org/news/ethiopia-surge-in-violence-leads-to-up-to-1000-deaths/> [accessed 30/05/22].
- 2 “Ethiopia: Eritrean troops’ massacre of hundreds of Axum civilians may amount to crime against humanity”, Amnesty International, 26<sup>th</sup> February 2021, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2021/02/ethiopia-eritrean-troops-massacre-of-hundreds-of-axum-civilians-may-amount-to-crime-against-humanity/> [accessed 30/05/22].
- 3 James Roberts, “Mixed church reactions to arrest of Cardinal Zen”, The Tablet, 17<sup>th</sup> May 2022, <https://www.thetablet.co.uk/news/15449/mixed-church-reactions-to-arrest-of-cardinal-zen> [accessed 18/05/22].
- 4 Tiffany Wertheimer, “Hong Kong cardinal Joseph Zen arrested under China’s security law”, BBC News, 12<sup>th</sup> May 2022, <https://www.bbc.com/news/world-asia-61413335> [accessed 18/05/22].
- 5 Ibid.
- 6 Salvatore Cernuzio, “Cardinal Zen arrested in Hong Kong, Holy See expresses concern”, Vatican News, 11<sup>th</sup> May 2022, <https://www.vaticannews.va/en/pope/news/2022-05/cardinal-zen-arrested-in-hong-kong-holy-see-expresses-concern.html>, [accessed 18/05/22].
- 7 “Cardinal Zen pleads not guilty”, The Tablet, 25<sup>th</sup> May 2022, <https://www.thetablet.co.uk/news/15498/cardinal-zen-pleads-not-guilty> [accessed 15/07/22].
- 8 John Newton, “50 killed during Pentecost Sunday massacre at Catholic church”, ACN (UK) News, 6<sup>th</sup> June 2022, <https://acnuk.org/news/nigeria-50-killed-during-pentecost-sunday-massacre-at-catholic-church/> [accessed 07/06/22].
- 9 “Maira Shahbaz”, USCIRF, <https://www.uscifr.gov/religious-prisoners-conscience/forb-victims-database/maira-shahbaz> [accessed 15/07/22].
- 10 Abigail Frymann Rouch, “Maira’s refuge? Apostasy, asylum and religious freedom”, The Article, 1<sup>st</sup> August 2021 <https://www.thearticle.com/mairas-refuge-apostasy-asylum-and-religious-freedom> [accessed 15/07/22].

# PAKISTAN

## Porwanie, horror i 18 miesięcy w ukryciu

**CZERWIEC 2022:** Bliski krewny chrześcijańskiej dziewczyny Maira Shahbaz (na zdjęciu poniżej) poinformował, że nadal spotyka podejrzanych mężczyzn, którzy chcą ją wytropić. Do tego czasu Maira spędziła 18 miesięcy ukrywając się w jednym pokoju z rodzeństwem i matką po tym, jak została oskarżona o odstępstwo od wiary.

Cierpienie Mairy zaczęło się w kwietniu 2020 r., kiedy w wieku 14 lat została uprowadzona przez Mohamada Nakasha Tariqę, oskarżonego o zgwałcenie jej i zmuszenie do małżeństwa i konwersji<sup>9</sup>. Sąd uznał że byli legalnie poślubieni – mimo, że imam cytowany w akcie małżeństwa kwestionował jego zasadność. W konsekwencji Maira uciekła.

Od jesieni 2020 r. PKWP (Wielka Brytania) apeluje do rządu Wielkiej Brytanii o przyznanie jej azylu, podnosząc tę kwestię w parlamencie w Londynie i kilkakrotnie spotykając się z panią minister spraw wewnętrznych Priti Patel<sup>10</sup>.





## Raport *Prześladowani i zapomniani?*

Są kraje, gdzie pójście na Mszę św. może kosztować życie. Są takie, w których wprost zabrania się wiary w Chrystusa a chrześcijanie muszą modlić się w podziemiu. Są miejsca, gdzie surowo karane jest posiadanie Biblii czy różańca. Dla ekstremistów wystarczy pretekst, by porwać, uwięzić czy zabić. **Chrześcijanie są najbardziej prześladowaną grupą religijną.** Ich trudna sytuacja nie ogranicza się tylko do Afryki czy Azji. Na całym świecie zderzają się z wykluczeniem i dyskryminacją, mierzą się z obelgami i drwiną, a nierzadko próbuje się ich stawiać w sytuacji wyboru, odmawiając przysługującego im prawa do życia w zgodzie z własnymi przekonaniem.

Raport *Prześladowani i zapomniani?* ma na celu dostarczyć niezbędnej wiedzy na temat sytuacji prześladowanych chrześcijan – chcemy dać głos tym, którym odmawia się podstawowych praw. **Lista krajów, gdzie nasze Siostry i nasi Bracia znajdują się w trudnej sytuacji wydłużyła się ze 145 do 153.**

**Nie bądź obojętny na los tych, którzy każdą minutą swojego życia dają pokorne świadectwo o Chrystusie!**

**Odwiedź naszą stronę internetową [www.pkwp.org](http://www.pkwp.org) i dowiedz się, jak możesz ich wspomóc.**

Pomoc Kościołowi w Potrzebie jest papieską fundacją Kościoła katolickiego, która pomaga chrześcijanom, zwłaszcza w tych miejscach, gdzie są prześladowani, dyskryminowani lub znajdują się w jakiegokolwiek potrzebie duszpasterskiej.

W ostatnim roku wsparliśmy ponad 5000 projektów w 130 krajach na całym świecie, pomagając Kościołowi w wypełnianiu jego misji i przynosząc nadzieję oraz wsparcie milionom osób. Ta skala pomocy możliwa jest jedynie dzięki niezwykłej ofiarności naszych darczyńców, zwłaszcza osób prywatnych.

Od budowania kościołów, przez dostarczanie pomocy katechetycznych, aż po doraźną pomoc humanitarną: wszystkie nasze projekty, niezależnie od ich skali, mają na celu wesprzeć rozwój wiary i zapewnić wsparcie prześladowanym i cierpiącym chrześcijanom, kiedy tylko znajdą się w ważnej dla nich potrzebie.



Pomoc Kościołowi w Potrzebie

ul. Wiertnicza 142, 02-952 Warszawa | Tel: +48 22 845 17 09 | Email: [info@pkwp.org](mailto:info@pkwp.org)

[www.pkwp.org](http://www.pkwp.org)